

1. Samenvatting voorstel

Op grond van artikel 14 van de Wet Veiligheidsregio's moet het bestuur van de Veiligheidsregio vierjaarlijks een dekkingsplan vaststellen. In het algemeen bestuur van 23 juni 2022 heeft het bestuur ingestemd met de vaststelling van het Dekkingsplan Brandweer Hollands Midden 2022 – 2025. Dit is het eerste dekkingsplan dat uitgaat van gebiedsgerichte in plaats van object gebonden opkomsttijden. Bij het vaststellen van het nieuwe dekkingsplan deed de projectgroep een aantal aanbevelingen gerelateerd aan deze nieuwe werkwijze. Conform afspraak met het bestuur geven we in deze informatienotitie aan of, en op welke manier de organisatie aan de slag is gegaan met deze aanbevelingen.

2. Algemeen

Onderwerp:	Follow-up aanbevelingen dekkingsplan	Opgesteld door:	VRHM
Voorstel t.b.v. vergadering:	Algemeen Bestuur	Datum:	29 juni 2023
Agendapunt:	18.	Bijlage(n):	-
Portefeuille:	P. Verhoeve (DB) H. Zuidijk (VD)	Status:	Informatief
Vervolgtraject besluitvorming:	--	Datum:	--

3. Toelichting

Het proces om te komen tot een nieuw dekkingsplan volgens de landelijke uniforme systematiek van handreiking betrof een pilot. Hoewel de pilot zeer geslaagd is, en de systematiek landelijk is aangenomen, kende het proces wel uitdagingen. De hieruit voortgekomen inzichten zijn in de vorm van aanbevelingen toegevoegd aan het dekkingsplan. Conform afspraak met het bestuur informeren we middels deze notitie over de wijze waarop een vervolg is gegeven aan deze aanbevelingen.

Hieronder geven we kort aan wat gedaan is, wat loopt in 2023 en wat vanaf 2024 opgestart moet worden. Onder de tabel staat een uitgebreide toelichting per aanbeveling.

Gedaan:	Aanbeveling 6: Plan van aanpak RAM-systematiek (methodiek om op gevalideerde manier risico's inzichtelijk te maken). Uitrol in 2024.
	Aanbeveling 7: bijscholing van objectgebonden naar gebiedsgericht voor adviseurs. Start juni.
	Aanbeveling 9: informatie uit brandveilig leven activiteiten wordt gekoppeld aan gebiedsgebonden benadering.
Loopt in 2023:	Aanbeveling 1: We gaan in 2023 het dekkingsplan verrijken met de onderkende risico's van het brandrisicoprofiel en input gebruiken uit BI informatie over complexe bebouwde omgeving.
	Aanbeveling 2: Bouwen van een dashboard om de actuele paraatheid inzichtelijk te maken

	Aanbeveling 8: In het najaar aanvulling op dashboard met duiding op de geprognostiseerde opkomsttijd en de realisatie (werkelijke opkomsttijd).
Loopt in 2024 (Nieuwe beleidsperiode)	Aanbeveling 3 en 4: Piket HON (Hoofd Ondersteuning Brandweer).
	Aanbeveling 5: Dekkingsplan verbreden met opkomsttijden Waterongevallenbestrijding, Technische Hulpverlening en Incidentbestrijding Gevaarlijke stoffen. Aansluiten bij landelijke projectgroep 2024

Aanbeveling 1

Het dekkingsplan is een weergave van de repressieve prestatie die door de brandweer wordt geleverd. Hierbij is het van belang om op te merken dat repressie slechts één van de interventie mogelijkheden is. De brandveiligheidsketen bestaat uit proactie, preventie, preparatie, repressie en nazorg. Wanneer er naar deze keten van brandveiligheid wordt gekeken ontstaat de behoefte aan een brandweerrisicoprofiel. Het brandweerrisicoprofiel beschrijft de bedreigingen die de brandweer binnen het verzorgingsgebied kan tegenkomen. Bij het duiden van deze bedreigingen is de repressieve prestatie slechts een onderdeel van het totale risicobeeld. De data die verzameld wordt met betrekking tot het dekkingsplan kan gebruikt worden voor een brandweerrisicoprofiel. De komst van het nieuwe dekkingsplan heeft momentum gecreëerd om te starten met het opstellen van een brandweerrisicoprofiel. Een eerste versie wordt eind 2022 verwacht.

Follow-up:

Eind 2022 is een eerste versie van het brandweerrisicoprofiel opgeleverd. In 2023 wordt het brandweerrisicoprofiel doorontwikkeld en wordt de verbinding met het dekkingsplan scherper gemaakt. Dit doe we door de (aandachts)gebieden uit het dekkingsplan te verrijken met de risico's vanuit het brandweerrisicoprofiel op de verschillende abstractieniveaus. Daarnaast richten we ons in 2023 op de doorontwikkeling van het thema bebouwde omgeving. Naast verdere duiding wordt er ook onderzocht hoe we meer data kunnen verzamelen die gebruikt wordt ter onderbouwing van het brandweerrisicoprofiel. Dit sluit aan op de ontwikkeling binnen de VRHM om meer informatiegestuurd te werken.

Aanbeveling 2

Sinds 2021 werkt de VRHM met TS-flex. De inzet van TS-flex houdt in dat vrijwillige kazernes de mogelijkheid hebben om bij kleine incidenten met vier of vijf in plaats van zes brandweermensen op een tankautospuut uit te rukken. Het voordeel hiervan is dat kazernes minder snel buiten dienst hoeven en dus voor kleine incidenten de paraatheid vergroot wordt en de burger sneller geholpen is. Het nieuwe dekkingsplan geeft de mogelijkheid om de gevolgen van de accurate paraatheid op de dekking inzichtelijk te maken. Op basis van dat inzicht kunnen mensen of materieel herpositioneerd worden om de dekking te borgen. Om hier uitvoering aan te geven is actuele informatie over de paraatheid nodig. Daarnaast moet belegd worden hoe besluitvorming op basis van deze informatie plaats vindt. Momenteel wordt onderzocht of en hoe deze besluitvorming belegd kan worden bij de HIN/HON functionaris. De HIN/HON functionaris monitort de paraatheid van de kazernes en draagt onder meer zorg voor de restdekking.

Follow-up

In 2023 wordt er gewerkt aan een dashboard dat actueel de paraatheid van kazernes inzichtelijk maakt. Echter is dit alleen op het niveau in dienst of uit dienst. Het is nog niet mogelijk om op basis van dit dashboard te herpositioneren omdat het geen inzicht geeft in de bezetting, vier, vijf of zes brandweermensen. Het ontsluiten van de data die nodig is om de actuele paraatheid op aantal personen weer te geven is zeer complexiteit omdat daar op dit moment zowel de registratie als het systeem niet op ingericht zijn. De benodigde capaciteit om deze vervolg stappen te zetten is groot en het is daarom niet realistisch om op korte termijn een starten te het maken met dit dashboard.

De taak van herpositioneren op basis van in dienst of uit dienst zijn van kazernes is nu belegd bij de meldkamer. Ten aanzien van de borging van de paraatheid is het wenselijk wanneer deze taak komt te liggen bij de HIN/HON functionaris met een hard piket (zie aanbeveling 3 en 4). Dit wordt extra relevant wanneer in de toekomst actueel inzicht is in het aantal mensen waarmee een kazerne in dienst is.

Aanbeveling 3 en 4

In het dekkingsplan wordt de verwachte dekking voor de factoren snelheid, capaciteit, paraatheid en werkdruk beschreven. Bij capaciteit gaat het om slagkracht en de inzet bij grote en langdurige inzetten. Met slagkracht bedoelen we het vermogen om bij opschaling snel meerdere eenheden tot een maximum van drie tankautospuiten ter plaatse te krijgen. Grotere incidenten vragen om extra capaciteit. Wanneer een kazerne bij een groot incident is ingezet zijn ze niet beschikbaar voor andere incidenten. Dit heeft een relatie met gelijktijdigheid en werkdruk met als verschil dat door de omvang van het incident de naburige kazerne veelal bij hetzelfde grote incident aanwezig is. Daardoor kunnen zij niet als achtervanger optreden bij eventuele gelijktijdigheid. Dit wordt versterkt doordat grote incidenten veelal langer duren. Hoe langer een kazerne niet beschikbaar is hoe groter de kans op een ander incident in hetzelfde gebied. Het nieuwe dekkingsplan geeft gecombineerd met een actueel overzicht van de paraatheid de kans om de dekking beter te borgen. Zeker wanneer de hierboven beschreven elementen van slagkracht en restdekking meegenomen worden. Om hier uitvoering aan te geven zijn reeds twee stappen gezet. De eerste is onderzoeken hoe we op basis van de systematiek van gebiedsgebonden opkomsttijden meer en nieuwe data verzamelen over de praktijk. Deze stap is sterk verbonden met het verder vormgeven van de stap naar meer informatiegestuurd werken. De tweede is het introduceren van de HIN/HON functionaris. De HIN/HON functionaris monitort de paraatheid van de kazernes en draagt onder meer zorg voor de restdekking. Met restdekking bedoelen we of er voldoende dekking is wanneer veel mensen en materieel zijn ingezet bijvoorbeeld bij een groot incident of wanneer er sprake is van gelijktijdige incidenten.

Follow-up:

Op dit moment heeft de meldkamer een signalerende functie wanneer de dekking onder druk staat, bijvoorbeeld doordat kazernes buitendienst staan. Deze taak hoort eigenlijk niet bij de meldkamer. Het is bovendien onwenselijk omdat we hierdoor voor het waarborgen van de paraatheid afhankelijk zijn van een extra schakel die zelf niet direct actie kan ondernemen. Uit het verleden is gebleken dat drukte op de meldkamer invloed heeft op deze signalerende functie. Wanneer de meldkamer signaleert dat de paraatheid onder druk staat nemen ze contact op met de Commissaris van Dienst (CvD). De CvD kan vervolgens besluiten tot acties ten behoeve van de paraatheid, hierbij valt te denken aan herbezetting. Het is wenselijk wanneer deze taak wordt vervuld door een HIN/HON zodat er bij paraatheidsproblemen direct kan worden ingegrepen, er niet direct tot directieniveau geëscaleerd hoeft te worden en er meer volgens vast regels en procedures wordt gewerkt. Ten aanzien van het introduceren van een hard piket voor de HIN/HON functionaris zijn nog geen stappen gezet omdat er op dit moment geen financiële dekking voor is. Bovendien om echt een kwaliteitsverbetering tot stand te brengen is naast een hard piket voor de HIN/HON functionaris ook een uitgebreider actueel inzicht nodig in de paraatheid. De VRHM heeft op dit moment niet de middelen of capaciteit om hier op korte termijn mee aan de slag te gaan.

Aanbeveling 5

De Brandweer Hollands Midden heeft een aantal taken, namelijk, Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen (IBGS), Waterongevallen (WO), Technische Hulpverlening (THV) en Brand. Het huidige dekkingsplan heeft alleen betrekking op het taakveld brand. De verwachting is dat het landelijk project Gebiedsgerichte opkomsttijden zich zal verbreden tot de andere taakvelden. Vooruitlopend daarop is een uitbreiding van het dekkingsplan naar de andere drie andere wenselijk. In Hollands Midden is reeds afgesproken dat het huidige dekkingsplan de komende jaren modulair wordt doorontwikkeld op basis van de andere drie taakvelden. Hiermee vergroten we het inzicht in de dekking die geleverd wordt en de gehele prestatie van de brandweer.

Follow-up:

In verband met schaarse beleidscapaciteit binnen de organisatie is besloten om voor uitbreiding van het dekkingsplan naar de overige drie taakvelden te wachten op de landelijke ontwikkeling die daar is voorzien. Het landelijk netwerk Incident bestrijding is gestart met een verkennend onderzoek voor de implementatie van het nieuwe dekkingsplan. Er wordt op dit moment onderzocht op welke wijze hier invulling aan wordt gegeven. Dit vraagt een doorontwikkeling van normen voor de specialismen. Hollands Midden houdt deze ontwikkelingen nauw in de gaten en zal bij deze ontwikkelingen aansluiten. De verwachting is dat de landelijk projectgroep in 2024 start. Het is nog niet bekend wanneer het resultaat opgeleverd en vastgesteld wordt. Bij een aantal specialismen spelen er vraagstukken rondom dekking/paraatheid in relatie tot beschikbaarheid van het specialisme. Daar waar nodig zullen we al keuzes moeten maken terwijl we nog in afwachting van de landelijke normen zijn. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het aantal hulpverleningsvoertuigen.

Aanbeveling 6

Het dekkingsplan is gebiedsgericht. Dit wil zeggen dat er naar de prestatie in een gebied wordt gekeken. Er wordt echter één uitzondering gemaakt, namelijk voor zogenaamde aandachtobjecten. Er zijn vier categorieën aandachtobjecten; gebouwen voor slapende niet zelfredzame personen, portiekwoningen en woongebouwen hoger dan 20 meter die een opkomsttijd van meer dan tien minuten hebben. Bij het opleveren van het dekkingsplan is een ook een overzicht van de aandachtobjecten binnen Hollands Midden geleverd. Het is van belang dat de brandweer, de organisaties die gehuisvest zijn in deze objecten en gemeentes samenwerken ten behoeve van de brandveiligheid van deze objecten. Ten aanzien van objecten met een zorgfunctie is reeds een programma gestart om de brandveiligheid te vergroten. Voor hoogbouw, portiekwoningen en woonbouw hoger dan 20 meter werkt de Veiligheidsregio aan een plan van aanpak, deze wordt in het najaar verwacht. In dit plan wordt rekening gehouden met een prioritering aan de hand van de opkomsttijden in overeenstemming met het nieuwe dekkingsplan.

Follow-up

Momenteel wordt een plan van aanpak geschreven voor de RAM-systematiek. Dit instrument helpt binnen de veiligheidsketen, in het bijzonder bij Advies, Toezicht en Brandveilig Leven, om het veiligheidsniveau van gebouwen in kaart te brengen. De inzet van deze systematiek is ook van toepassing op de aandachtobjecten in de categorieën hoogbouw, portiekwoningen en woonbouw hoger dan 20 meter. De inschatting is dat vanaf 2024 gestart kan worden met de bijscholing van medewerkers ten aanzien van de nieuwe systematiek.

Op basis hiervan wordt ook een plan van aanpak gemaakt voor de versterking van de zelfredzaamheid/samenredzaamheid in die gebieden waar de berekende opkomsttijd achter blijft.

Aanbeveling 7

Het nieuwe dekkingsplan is gebaseerd op gebiedsgebonden in plaats van objectgebonden opkomsttijden. Dit wil zeggen dat de regio is opgedeeld in buurten (conform CBS-norm). Vervolgens krijgt elke buurt een categorisering (1, 2 of 3) gebaseerd op het overheersende karakter van de buurt. Hiermee wordt bedoeld dat het type bebouwing wat het meest voorkomt in de buurt de categorie bepaald. Voor elke categorie is een tijdsnorm voor de opkomsttijd bepaald. De tijdsnorm is een bandbreedte, met een maximaal aantal minuten waarbinnen de brandweer aanwezig moet zijn. Deze nieuwe benadering zorgt voor een vergelijkbaar en transparant dekkingsplan wat recht doet aan de repressieve prestaties op straat. Het is van belang om ons te realiseren dat gebiedsontwikkeling ook invloed heeft op de dekking. Bijvoorbeeld, een buurt kan veranderen van een categorie 3 naar 2 door de bouw van een nieuwe woonwijk. Het kan zijn dat de opkomsttijd door het veranderen van de categorie niet meer binnen de bandbreedte valt die hoort bij de nieuwe categorie. Het is daarom van belang dat de Veiligheidsregio in een vroegtijdig stadium betrokken is bij gebiedsontwikkelingen zodat de effecten op de dekking meegenomen worden in de besluitvorming. De ontwikkeling van objectgebonden naar gebiedsgebonden wordt door de Veiligheidsregio meegenomen in de advisering richting gemeenten en partners. Echter is het ook van belang dat gemeente de Veiligheidsregio actief betrekken in een vroeg stadium van gebiedsontwikkeling zodat eventuele effecten op de dekking inzichtelijk worden gemaakt.

Follow-up

Om de nieuwe werkwijze van gebiedsgebonden advisering eigen te maken is een implementatieplan opgesteld om al onze adviseurs op de hoogte te brengen van de nieuwe werkwijze. Op dit moment zijn er een aantal teams die al volledig via de nieuwe gebiedsgebonden werkwijze werken. Dit zijn Omgevingsveiligheid en Ruimtelijke ordening. Voor de andere teams staat er een bijscholing gepland in juni. Het is de bedoeling dat na de zomer alle adviseurs over zijn op de nieuwe werkwijze.

Het tijdig betrokken worden door de gemeentes bij gebiedsontwikkeling behoeft wel nog aandacht. We gaan dit onderwerp meenemen in de accounthoudergesprekken met burgemeesters. Ook op ambtelijk niveau brengen wij onze nieuwe werkwijze onder de aandacht. We verwachten dat het nog wel enige tijd kost om de nieuwe werkwijze en implicaties goed bij al onze partners te laten landen.

Aanbeveling 8

Met de komst van het nieuwe dekkingsplan ontstaat er behoefde aan het verzamelen van nieuwe data ten behoeve van monitoring en verantwoording van de opkomsttijden ten opzichte van het dekkingsplan. Dit sluit aan bij de ambitie in het Regionaal Beleidsplan 2020-2023 om meer informatie gestuurd te werken. Momenteel wordt er middels het project Business Intelligence (BI) invulling aangegeven aan deze ambitie. Het bestuur zal op basis van het nieuwe dekkingsplan middels een dashboard geïnformeerd worden over de gepresteerde opkomsttijden. Het streven is om komend jaar dit dashboard verder uit te werken zodat deze als verantwoordingsinstrument gebruikt kan worden voor het bestuur.

Follow-up

Op dit moment kan er een dashboard worden opgeleverd voor de opkomsttijden bij gebouwbranden. In het najaar hopen we in staat te zijn om dit aan te vullen met een duiding op de geprognoseerde opkomsttijd en de realisatie (werkelijke opkomsttijd). We streven ernaar om dit dashboard eind 2023 te delen met het bestuur.

Aanbeveling 9

Brandveiligheid is van ons allemaal. Er zijn vele actoren die brandveiligheid beïnvloeden. Denk aan brandveilig meubilair, gebouwen met een brandveilig ontwerp of goede vluchtwegen. Het is dus van belang dat we ons beseffen dat brandveiligheid veel meer is dan alleen de opkomsttijden van de brandweer. De brandveiligheidsketen bestaat uit proactie, preventie, preparatie, repressie en nazorg. Een grote bijdrage aan brandveiligheid zit in de proactie- preventiefase. Het is daarom van belang dat we de activiteiten en projecten die op dit thema worden uitgevoerd continueren. Bovendien kunnen inzichten met betrekking tot de dekking meegenomen worden in het uitvoeren en prioriteren van deze projecten en activiteiten. Het project Brandveilig Leven is een goed voorbeeld van de inzet die reeds door de Veiligheidsregio Hollands Midden wordt gedaan aan de risicobeheersing kant. Op het gebied van risicogericht toezicht loopt het project Geen Nood bij Brand. Het nieuwe dekkingsplan geeft inzicht in de verwachte opkomsttijden voor gebieden. Deze gebiedsgebonden benadering zal ook worden ingezet bij initiatieven rondom de thema's.

Follow-up

De Veiligheidsregio voert nog steeds activiteiten en projecten uit rondom het thema brandveiligheid. Lopende initiatieven, zoals Brandveilig Leven, zijn doorgezeten. Bij de beoordeling van nieuwe initiatieven wordt het de gebiedsgebonden benadering uit het dekkingsplan meegenomen in de afweging om deze te starten en nadere uitwerking.